

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΣΚΑΜΠΑΡΔΩΝΗΣ

Ντεπό

27 ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

НТЕПО

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

✱

ΜΑΤΙ ΦΩΣΦΟΡΟ, ΚΟΥΜΑΝΤΟ ΓΕΡΟ
Διηγήματα, «Ιανός», 1989 – Εκδόσεις Καστανιώτη, 1992

Η ΨΙΧΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΛΛΑΒΙΑΣ
Διηγήματα, «Τραμ», 1990

Η ΣΤΕΝΩΠΙΟΣ ΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
Διηγήματα, Εκδόσεις Καστανιώτη, 1992

ΠΑΛΙ ΚΕΝΤΑΕΙ Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
Διηγήματα, Εκδόσεις Καστανιώτη, 1996

ΑΚΡΙΑΝΗ ΛΩΡΙΔΑ – Η ΨΙΧΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΛΛΑΒΙΑΣ
Διηγήματα, Εκδόσεις Καστανιώτη, 1998

ΣΑΒΒΑΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ
Λεύκωμα, «Ζαϋζώνη», 2000

ΓΕΡΝΑΩ ΕΠΙΤΥΧΩΣ
Μυθιστόρημα, Κέδρος, 2000

«ΟΥΖΕΡΙ ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ»
Μυθιστόρημα, Κέδρος, 2001 – Εκδόσεις Πατάκη, 2013

ΕΠΙ ΨΥΛΛΟΥ ΚΡΕΜΑΜΕΝΟΣ
Διηγήματα, Κέδρος, 2003

ΠΟΛΥ ΒΟΥΤΥΡΟ ΣΤΟ ΤΟΜΑΡΙ ΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ
Μυθιστόρημα, Κέδρος, 2006

ΟΛΑ ΒΑΙΝΟΥΝ ΚΑΛΩΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΑΣ
Μυθιστόρημα, Ελληνικά Γράμματα, 2008

ΜΕΤΑΞΥ ΣΦΥΡΑΣ ΚΑΙ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ
Διηγήματα, Ελληνικά Γράμματα, 2009

ΠΕΡΙΠΟΛΩΝ ΠΕΡΙ ΠΟΛΛΩΝ ΤΥΡΒΑΖΩ
Διηγήματα, Εκδόσεις Πατάκη, 2011

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
Διηγήματα, Εκδόσεις Πατάκη, 2014

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΝΥΧΤΑΣ
Μυθιστόρημα, Εκδόσεις Πατάκη, 2016

ΤΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ
Διηγήματα, Εκδόσεις Πατάκη, 2016

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΚΑΜΠΑΡΔΩΝΗΣ

ΝΤΕΠΟ

27 ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία
Πεζογραφία – 412

Γιώργος Σκαμπαρδώνης, *Ντεπό*

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Copyright© Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

και Γιώργος Σκαμπαρδώνης, Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Απρίλιος 2017

K.E.T. A616 K.E.Π. 281/17

ISBN 978-960-16-6909-0

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ένα κοπαδάκι αθερίνες	13
Αρώματα αερολιμένος	19
Βελέντζες κάτω απ' τη ροδιά	29
Τα απογεύματα των πολυελαίων	33
Ελένη transit	51
Το χρυσοσκάνδαλο «Saint Etienne»	53
Λευκά Χριστούγεννα του 2003	63
Μεθυσμένες πέστροφες	71
Θανάτω θάνατον πατήσας	75
Ολόγραμμα τράγου	81
Νυχτερινή ασφαλτόστρωση	99
Κούρεμα στον κύριο Παύλο	105
Νέες φωτογραφίες του Καρτιέ-Μπρεσόν	113
Εκ τετραστόμου κρήνης	117
Η πρέσα	119
Ή του λύκου, ή του μαχαιριού	129
Πάγος στα φτερά	141
Δανεικό ασήμι	149
Μονόβολο	157

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Με «Καβασάκι» και φουστανέλα	161
Ανάβοντας ένα «SILK CUT» άσπρο «SLIM»	171
Με επίσημα ρούχα	179
Γουέμπλεϊ	185
Σπαθί μέσα στον τοίχο	191
Μπαρ στη Μύκονο.	199
Η έννοια της αθανασίας.	205
Γυαλιστερές, πράσινες καραμέλες	207

Θωμάς, Ελένη, Σμαρώ
Νέα Ηρακλέους 47 – Παλιό Τέγμα

Ἡρωες της ακριβῆς ρέμβης

Γιώργος Σαραντάρης

Ένα κοπαδάκι αθερίνες

 ANABOΎΤΩ ΦΟΡΩΝΤΑΣ τα κολυμβητικά γυαλάκια μυωπίας (ειδική παραγγελία –300 ευρώ– στη «Speedo») στο ένα ενάμισι μέτρο, όχι βαθιά, για να παρατηρήσω πάλι κανένα κοπαδάκι αθερίνες. Μου έχουν γίνει εμμονή τις τελευταίες μέρες που παραθερίζω εδώ στο Πήλιο και βουτώ σ' αυτόν τον βραχώδη ορμίσκο, όπου ευτυχώς δεν πατάει πόδι ανθρώπου. Το νερό είναι ευγενικά δροσερό και απόλυτα διαφανές σαν το υαλώδες υγρό των ματιών – βυθίζομαι και παρατηρώ τα ελάχιστα αυτά ιχθύδια από κοντά, σταθερά, κι ακόμα καλύτερα όταν φορώ τη μάσκα με τον αναπνευστήρα και μπορώ από την επιφάνεια να τα παρακολουθώ όση ώρα θέλω. Τότε, επειδή είμαι ακίνητος, έρχονται κοντά, πολύ κοντά, πάντα σε κοπαδάκια, με πλησιάζουν εν είδει μπαλέτου ή μικρής συμμορίας, κολυμπώντας αργά, νωχελικά, με προσεγγίζουν σε απόσταση πόντων και με παρατηρούν

με περιέργεια. Αργυρές, αδέκαστες, με περιεργάζονται σχεδόν ασάλευτες, μετέωρες, ασημίζοντας, κυμαίνοντας ελαφρά τα πλευρικά και ραχιαία τους πτερύγια και, μόλις ανοιγοκλείνω τα μάτια, όλες μαζί εκσφενδονίζονται ακτινωτά προς διάφορες κατευθύνσεις και μετά πάλι ανασυγκροτούνται σαν εκπαιδευμένος λόχος επιδείξεων σε ίσες αποστάσεις κι επανέρχονται επαληθεύοντας, θαρρείς, ασκήσεις ακριβείας. Παρατηρώντας τες, τις πρώτες μέρες όλες μού φαίνονταν ίδιες, σαν να ήταν πολλαπλές δίδυμες, αλλά σιγά σιγά άρχισα να παρατηρώ τα ελάχιστα διαφορετικά χαρακτηριστικά της κάθε μιας, την ξεχωριστή οντότητα, την προσωπικότητά, τις ανεπαίσθητα αποκλίνουσες κινήσεις, τα κάπως διαφορετικά μαύρα στίγματα στην πλευρική γραμμή ή στο σχήμα των ματιών – τα μάτια τους, ολοστρόγγυλα, είναι υπερμεγέθη σχετικά με το σώμα τους κι αυτό είναι περίεργο, γιατί μεγαλοφθαλμία έχουν μόνο τα ψάρια που ζούνε σε θολά βάθη όπου φτάνει αδύναμα το φως, ενώ η αθερίνα είναι αφρόψαρο. Πιθανώς να έχουνε αυξημένη όραση γιατί δεν διαθέτουν άλλα όπλα, ούτε μέγεθος, ούτε δόντια – συνήθως τρέφονται με πλαγκτόν. Οπότε είναι λογικά δειλές λόγω αδυναμίας, γι' αυτό και οι Βυζαντινοί τούς άνανδρους τους έλεγαν «αθερινόψυχους». Όμως εμένα μερικές στιγμές μού φαίνονται ιδιαίτερα τολμηρά ψάρια: είναι τα μόνα που με

πλησιάζουνε τόσο, πιο πολύ και από τις μουρμούρες ή τις τσέρουλες που συχνά μου τσιμπούνε, μου βυζαίνουν στιγμιαία τους αστραγάλους ή τις γάμπες και μετά απομακρύνονται για να ξανάρθουν, ψάχνοντας στη θολούρα που δημιουργεί στην άμμο το σύρσιμο των ποδιών μου. Οι αθερίνες έχουν μεγάλη αυτοπεποίθηση παρότι τόσο είναι μικρές, που σχεδόν δεν υπάρχουν παρά σαν φαεινές πιθανότητες ή σαν ελάχιστα ανύσματα. Τόσο αδύναμες που η σάρκα τους είναι περίπου διαφανής και μπορώ να δω τα εσωτερικά τους όργανα σε μια ορισμένη πρόσπτωση του φωτός, που τις διαπερνά πέρα πέρα λες και το κορμάκι τους είναι από αραιωμένο ασήμι ή από αργυρό ζελέ. Βλέπω τα κάπως σκούρα σπλάχνα τους εντός, σαν εγκάρσιες υδατογραφίες.

Τις παρατηρώ επίμονα και σήμερα: αβρές, τρυφερόβιες, γλιστρούν και συναθλούνται σε μικρά βάθθη – ένα σμήνος μικροσκοπικά καταδιωκτικά με αλουμινένιες ατράκτους αεροδυναμικές, που διακτινίζονται σαν όχλος υπαινιγμών. Και επιστρέφουν σε παρεάκια, σε απρόσμενους σχηματισμούς μάχης ή παιχνιδιού· ξαφνικά εκτινάσσονται κλιμακωτά, εξακολουθητικά, σαλτέρνοντας κατά σειρά εκτός νερού, στον αέρα, αψιδωτά, ιριδίζοντας ή ξαστράφτοντας στον ήλιο (όπως όταν ξαφνικά φυσάει αεράκι και γυρίζουν για μια στιγμή ανάποδα, ασημίζοντας, τα φύλλα της ελιάς) και νιώθουν τον αιθέ-

ρα, βλέπουν για κλάσματα τον έξω κόσμο, τον ουρανό και τα βουνά του Πηλίου, το επέκεινα των υδάτων και το αντιπέραν. Και ενώ ξαναπέφτουν, μοιραία, και ποντίζονται η μια μετά την άλλη σε ακουλουθία, η επιφάνεια μοιάζει με μεταξωτό, γαλάζιο ύφασμα, που δέχεται τα αλλεπάλληλα τσιμπήματα απ' τη βελόνα βολφραμίου μιας ραπτομηχανής.

Προσπαθώ σήμερα, όπως και πολλές άλλες φορές, να πιάσω, να αρπάξω μέσα στο νερό μια αθερίνα με το χέρι. Είναι αδύνατον – έχουν πολλαπλάσια αντίληψη της ταχύτητας και των μεγεθών του χώρου τους από εμάς, βαθύτερη πονηρία, εμπειρία κίνησης και διαφυγής.

Παρατηρώ τώρα μία που πλησιάζει πιο πολύ, πιο τολμηρά απ' όλες. Στέκεται πέντε πόντους απ' τα γυαλάκια μου. Ακίνητη. Με κοιτάζει θαρραλέα κυμαίνοντας ελαφρά τα πλευρικά της πτερύγια. Με περιεργάζεται σταθερά, σχεδόν επιθετικά – σαν να με κρατάει ακίνητο στην άκρη του σπαθιού της. Βλέποντάς την από τόσο κοντά, σαν με μικροσκόπιο, επίμονα, λεπτομερώς, σιγά σιγά μεγεθύνεται μέσα μου, μεγαλώνει. Διαστέλλεται, γιγαντώνεται. Γίνεται μια τεράστια ασημί αθερινοφάλαινα, αλλά χωρίς φυσητήρα. Ο δικός μου Μόμπι Ντικ. Και είμαι, νιώθω, πια ένας μεγιστάνας του ελάχιστου – με χτυπάει με το τεράστιο, πανίσχυρο ουραίο της πτερύγιο και με διαλύει σε άπειρα φωσφορίζοντα σωμα-

τίδια στο νερό, γίνομαι φωτοπλαγκτόν στον άμετρο πόντο μέσα στο σιωπηρό θαύμα του απογεύματος, ενώ αυτή αναδύεται και αρχίζει να τριγυρίζει ήρεμα, ηγεμονικά στον Παγασητικό, βουτώντας καμπυλωτά, ξαναβγαίνοντας και παφλάζοντας. Οι λουόμενοι έχουνε μαζευτεί στις παραλίες και τη θαυμάζουνε αλαλάζοντας και τη φωτογραφίζουν κι άλλοι τραβούνε βίντεο, οι σέρφερ κατέρχονται από τις ιστιοσανίδες τους στο νερό βλέποντας θαυμαστικά, έκπληκτοι, μιαν αθερίνα-κήτος, που για πρώτη φορά δείχνει, χωρίς συστολή, τη χάρη, το εκτόπισμα και το πραγματικό μέγεθος της μοναξιάς της.

Σε λίγο εμφανίζεται στα νερά του κόλπου ένα τεράστιο ταχύπλοο, βαμμένο πανηγυρικά ολοκόκκινο. Είναι το επιβατηγό καταμαράν της «Vodafone», με ευδιάκριτο το όνομα της εταιρείας στα πλευρά του – το κήτος σπεύδει προς τα εκεί κι αρχίζει να εκτινάσσεται και να βυθίζεται παίζοντας γύρω απ' το σκάφος, το οποίο, ξαφνικά, δίπλα στην αθερίνα-φάλαινα συστέλλεται, μικραίνει. Οι επιβάτες του πλοίου που συνωστίζονται ήδη στα καταστρώματα να δούνε το αναπάντεχο θέαμα, φαίνονται, σε σύγκριση με την αθερινοφάλαινα, μικροσκοπικοί από τις ακτές, ελάχιστοι, χωρίς πεπρωμένο, σαν παστωμένοι, σχεδόν ανύπαρκτοι γαύροι μέσα στην πλέουσα κονσέρβα των παιδικών τους χρόνων.

Αρώματα αερολιμένος

Στον Κυριάκο Κασίμη

ΠΕΤΟΥΣΑ ΣΤΙΣ ΕΝΤΕΚΑ ΤΟ ΠΡΩΙ με την «Aegean» – στο αεροδρόμιο μαινόταν χιονοθύελλα κι είχε πέσει βαριά ομίχλη, οπότε η πτήση μετατέθηκε μέχρι νεοτέρας. Κόσμος στοιβαζόταν στους χώρους αναμονής και στα καφέ κι είπα, για να περάσει η ώρα, να κάνω μια βόλτα στο μεγάλο αρωματοπωλείο duty free, που είναι στα ανατολικό μέρος του αερολιμένος. Ήμουν κι ευκίνητος, γιατί είχα μαζί μου μόνο μια ελαφριά τσάντα ώμου, με δυο πουκάμισα εντός και τα λοιπά στοιχειώδη για μια μέρα παραμονής στην Αθήνα.

Είχα να πετάξω πάνω από έξι μήνες και το αεροδρόμιο, παρά τον κακό καιρό έξω, μου έφερνε μια αίσθηση απελευθέρωσης, σχεδόν ευδαιμονίας. Περπάτησα, διέσχισα την τελευταία, τεράστια αίθουσα αναμονής και μπήκα στον μεγάλο, πάμφωτο χώρο του αρωματοπωλείου, που λαμπύριζε απ' τις αντανakλάσεις των φώτων πάνω στις κρυστάλ-

λινες βιτρίνες και στα περίτεχνα σχέδια των μπουκαλιών, τις αστραφτερές συσκευασίες των κουτιών και των ειδών μείκ απ και γυναικείας φροντίδας. Κάθε δέκα μέτρα, ανά τρεις τέσσερις προθήκες, στέκονταν όρθιες πωλήτριες, που ήταν εν συνόλω περί τις εφτά οχτώ, νεαρές, λίγο πριν ή λίγο μετά τα είκοσι, πανέμορφες, πεντακάθαρες, διαλεγμένες επιμελώς, με διαφανείς επιδερμίδες, άψογο μακιγιάζ και σχολαστικά επιμελημένα χέρια και νύχια. Στα χείλη τους κυριαρχούσε το κόκκινο βαθύ κραγιόν, αλλά διέκρινα διαφοροποιήσεις στα χρώματα των νυχιών. Μερικές είχαν κάνει ημιμόνιμο βάψιμο, δυο είχαν τζελ μανικιούρ, ψεύτικα σαρκόβόρα νύχια με χρυσά στρας, τρεις σχέδια φλόρα nail art, μία animal print, δύο τα είχαν σε βυσσινί απόχρωση με glitter – απ' όσο μπόρεσα να προσέξω περιδιαβαίνοντας αργά τις προθήκες. Όλες φορούσαν ίδια ρούχα, μπλε σκούρα στιλιζαρισμένα ταγέρ με λευκούς, φαρδείς γιακάδες και μέτριες μαύρες γόβες για να αντέχουν την ορθοστασία. Η ομοιομορφία των φορεμάτων τις έκανε να φαντάζονται σαν αεροσυνοδοί ιπτάμενων αρωμάτων και ήταν εξόχως ερωτικές, γεγονός που το επέτειναν οι μαγικές μυρωδιές του χώρου. Με το που προχώρησα στα δέκα μέτρα ένιωσα ήδη κάποια διέγερση· είχα κιόλας οσφρανθεί τις ποικίλες ευωδιές που αιωρούνταν αποπλανητικά στον αέρα, ακολου-

θίες και αποχρώσεις αρωμάτων που είχαν δοκιμάσει πελάτισσες και πελάτες πριν, με σπρέι, βάζοντας λίγο στον καρπό ή πίσω απ' το αυτί – οι αόρατοι, αραιωμένοι ατμοί τους μιγνύονταν σε κάποιο είδος μετέωρης, μετακινούμενης μαγγανείας μέσα στον χώρο, συνωμοτούσαν συνθέτοντας απρόβλεπτα, νέα αρώματα, αυθαίρετα, προηγιασμένα, σε διαρκή, μεταβαλλόμενα ημιτόνια και απίθανες αύρες υστεροφημίας: επιθετικές αλλά μακρινές ευωδίες «Endlessly» του «Hilfiger» συγχέονταν με απηχήματα απ' το λουλουδάτο «Be Delicious» της «DKNY», το δροσερό «L'eau d'Issey» της «Miyake» με το τρυφηλό «Gucci», το «Bronze Goddess» της «Estee Lauder» με το «J'adore» του «Dior», το θελκτικό «Jasmin Noir» του «Bulgari» και αρκετά άλλα, απροσδιόριστα, δυσδιάκριτα. Σήκωσα το κεφάλι και μύριζα προσηλωμένος σαν σκυλί που οσμίζεται στον αέρα διαφορετικά, μακρινά θηράματα τα οποία τρέχουν επίτηδες σε απρόσμενες, τεθλασμένες διαδρομές για να καλύψουν τα ίχνη τους. Στους κάλυκες της μύτης μου διέρχονταν σχεδόν καθαρές ή νοθευμένες μυρωδιές που έπλεαν εξ αδιαιρέτου στον αιθέρα, με μούσαν και με αιχμαλώτιζαν, αλλάζοντάς μου διαρκώς, ελάχιστα ή βίαια τη διάθεση: άνθη πορτοκαλιάς, λάβδανο, αρτεμισία, μοσχοκάρυδο, άνθη μηλιάς, γλυκάνισο, πράσινο μανταρίνι, γιασεμί του νερού, τζίντζερ,

βανίλια-αλάτι, ζωικό άμπερ, φασκόμηλο, γεράνι, φύλλα βιολέτας, πατσουλί, βρύα δρυός, σανδαλόξυλο, πιθανό τριαντάφυλλο του Μαρόκου, ξύλο τικ, θυμιάμα, γεράνι, λεβάντα και ίσως ηλιοτρόπιο. Η προθυμία μπλέκονταν με τον δισταγμό, την αβρότητα και τον ερωτικό υπαινιγμό, ενώ ο ενθουσιασμός ή η θρασύτητα μερικών αναθυμιάσεων που κυριαρχούσαν για λίγο παρέρχονταν για να καλυφθούν απ' τη γλυκύτητα της πούδρας και την υποχθόνια αστάθεια της βανίλιας που διεμβολίζονταν απ' την αρρενωπότητα κάποιων αρωμάτων για άντρες: «Touch» της «Burberry», «Aqua di Gio», «Guilty Black» της «Gucci», «1 Million» του «Paco Rabanne», τα οποία μοιχεύονταν λαθραία με τα γυναικεία σε μυστηριώδεις οσμώσεις, συνθέτοντας πλανώμενους συλλογισμούς, αμφιθυμία, μεθυστικές δοξασίες και ήπιες παραδρομές.

Ένιωθα απροσδιόριστα ευτυχής, ένιωθα, ύστερα από πολύ καιρό, νεαρός, ταξίδευα στα νέφη, έχοντας ήδη ισχυρό ερωτικό ερεθισμό. Προχώρησα προς το σταντ των καλύτερων αντρικών αρωμάτων με σκοπό να αγοράσω ένα καλό, ακριβό, για μένα – τον τελευταίο χρόνο, κυνηγημένος από δουλειές κι ευθύνες είχα παραβλέψει αυτήν τη μοιραία αίσθηση, που είναι και η ισχυρότερη, την όσφρηση. Συνήθως φορούσα μόνο ένα απλό, διακριτικό άφτερ σείβ της «Nivea», το «Sensitive», χωρίς οι-

νόπνευμα, όταν ξυριζόμουν, και πολύ σπάνια κά-
ποιο απ' τα παλιότερα αρώματα. Και έχοντας
ακούσει για ένα φημισμένο For Men της «Lalique»,
το «Encre Noire» (Μαύρη Μελάνη), είπα να το δο-
κιμάσω. Το κορίτσι που ήταν μπροστά στην προ-
θήκη είχε καστανά, κοντά μαλλιά, αλλά γκαρσόν,
και μελιά, υγρά μάτια. Τα στήθη της «υπερνικού-
σαν όλα τα υφάσματα». Μου ήρθε προς στιγμήν
μια κατακλυσμική διάθεση να τη φλερτάρω αλλά
δεν βρήκα την τόλμη – ενώ σκεφτόμουν πως λίγα
χρόνια πριν δεν θα είχα κανέναν δισταγμό. Είκοσι
χρόνια πριν δεν θα υπολόγιζα τίποτα. Της ζήτη-
σα, τελικά και τυπικά, το άρωμα. Έσκυψε χαρι-
τωμένα και ανέσυρε με τ' ακροδάχτυλά της απ'
την προθήκη ένα μαύρο κυβικό μπουκαλάκι με επί-
σης κυβικό, εξεζητημένο σκούρο καφέ καπάκι και,
αφού το ξεβίδωσε επιδέξια, μου το έδωσε. Ήταν
σε σπρέι – έριξα ένα μικρό εκνέφωμα στον καρπό
του αριστερού χεριού μου και το μύρισα. Με την
πρώτη εισπνοή ένιωσα σχεδόν αμέσως, βαθιά μέ-
σα μου, πως δίκαια κατείχε τη δόξα του αυτό το
άρωμα, το «Lalique». Έκλεισα τα μάτια για να
το συνειδητοποιήσω καλύτερα. Στις νότες κορυ-
φής ήταν ξυλώδες, απέπνεε σαφώς κυπαρίσσι, στις
μεσαίες νότες εξέπεμπε βέτιβερ, ενώ τα ακόρντα
βάσης του υπαινίσσονταν πιστό μόσχο, παγωμένα
καρότα, ζεστή μέντα και ξύλο κασμίρι. Στη δεύ-

τερη, τρίτη εισπνοή, ένιωσα πόσο σκοτεινό είναι, πόσο αρρενωπά μυστηριώδες, γοτθικό, υποχθόνιο, αντικοινωνικό και υπέροχο.

Ζήτησα να το αγοράσω. Η πωλήτρια έβγαλε ένα καινούργιο, ολόιδιο μπουκάλι αλλά τώρα μέσα στην κανονική, στιβαρά κομψή συσκευασία του και με οδήγησε περπατώντας δημαγωγικά στο ταμείο, στη δεξιά άκρη του καταστήματος, στο βάθος. Άφησε ευλαβικά την «Encre Noire» στον πολυτελή πάγκο κι έφυγε χαμογελώντας – η ταμιάς ήταν μια ηλικιωμένη αλλά κάπως διατηρημένη γυναίκα, περιποιημένη, με ίχνη παλαιάς ομορφιάς που την εγκατέλειπαν ραγδαία. Πήρε το άρωμα να το χτυπήσει στη μηχανή κι όπως σήκωσε το κεφάλι και με είδε, πάγωσε. Στάθηκε για λίγο αμήχανη και με κοίταζε. Με έβλεπε επίμονα σαν να με γνώριζε από παλιά. Την κοιτούσα κι εγώ, κάτι μου θύμιζε το πρόσωπό της, κάτι πολύ μακρινό, όμως αδυνατούσα να θυμηθώ τι. Μου είπε συκρατημένα:

«Διονύση...»

Ήρθα σε δύσκολη θέση. Δεν ήξερα τι να πω. Δυσκολεύόμουν και που την κοιτούσα.

Συνέχισε:

«Διονύση, εσύ είσαι;»

Με εξέταζε ακόμα επίμονα. Πρόσθεσε:

«Δεν με γνώρισες; Είμαι η Ευρυδίκη – πού να

θυμάσαι... Πέρασαν τόσα χρόνια. Τόσος πολὺς καιρός. Θα μ' έχεις ξεχάσει εντελώς...»

Αυτό το τελευταίο το είπε προσδοκώντας το αντίθετο καθώς εγώ έψαχνα μέσα μου αγωνιωδώς, πάσχιζα να τη θυμηθώ, αλλά μου ήταν αδύνατον.

Αυτή είπε:

«Ίσως και να μη με θυμάσαι γιατί βρεθήκαμε μόνο μια φορά – εκείνη τη μέρα. Και, ήσουν ο πρώτος μου...»

Ξαφνικά, μέσα από σκιερά και συγκεχυμένα παραπετάσματα της μνήμης αναδύθηκε η σκηνή. Ναι, βέβαια, είναι η Ευρυδίκη... Και ήταν τότε δεκαεπτά ετών κι εγώ είκοσι οχτώ. Μέσα μου αναφάνονταν, συνδέονταν, ξαναζωντάνευαν γρήγορα, ανάγλυφα, όλες οι λεπτομέρειες.

Εκείνη είπε:

«Υπολογίζω ότι τώρα θα είσαι εξήντα δύο – με περνούσες, θυμάμαι, έντεκα χρόνια. Γι' αυτό, τότε, δεν συνέχισα μαζί σου. Μου φαινόσουν μεγάλος. Αλλά δες, τώρα, εσύ είσαι μια χαρά, στητός, λαμπερός, πιο όμορφος από τότε, κι εγώ... κι εγώ... έχω γίνει σχεδόν γριά».

«Πόσος καιρός από τότε;» αναρωτήθηκα σιωπηλά. «Πέρασαν κιόλας τριάντα τέσσερα χρόνια» – ενώ έλεγα υποκριτικά:

«Υπερβάλλεις. Συνεχίζεις να 'σαι πανέμορφη».

Ήταν τότε ένα κορίτσι εξαιρετικής ομορφιάς,

με μια σπάνια απόχρωση μελιού στα μάτια που κρατούσε ακόμα αλλά ήταν πλέον θαμπή, κι είχε, εκείνη την εποχή, πολύ καθαρή κι ευωδιαστή, απ' τη φύση της, επιδερμίδα – τη φλέρταρα επίμονα για καιρό, μέχρι να την παρασύρω, κάποιιο απόγευμα εκείνου του καλοκαιριού του 1977 στη μικρή γκαρσονιέρα που κρατούσα στην Αναλήψεως, κάνοντας διάφορες δουλειές του ποδαριού. Την οδήγησα στο κρεβάτι, ένα απλό, χοντρό στρώμα στο δάπεδο, στρωμένο με λευκά σεντόνια. Της είχα βγάλει αργά, με δυσκολία, μόνο το μπλουτζίν, ενώ εγώ είχα ήδη ξεντυθεί εντελώς. Χαϊδευόμασταν παντού και φιλιόμασταν με πάθος – αλλά δεν με άφηνε να προχωρήσω. Και δεν καταλάβαινα γιατί. Μόλις προσέγγιζα, με απωθούσε ευγενικά. Όμως ύστερα από κάποια ώρα, που καιγόμασταν πια και οι δυο σύγκορμοι, μια απρόσμενη στιγμή μου λέει – θυμάμαι τώρα ακριβώς τη φράση–, μου λέει ξαφνικά: «Έλα, αγόρι μου», και με παίρνει τρυφερά αλλά και βίαια μέσα της – απ' την πολλή επιθυμία ολοκληρώσαμε κι οι δυο μαζί σε πέντε δευτερόλεπτα. Αυτή έβγαλε μια συγκρατημένη κραυγή και μετά, μόλις βγήκα κι έπεσα δίπλα της, ξεπνοϊσμένος, τότε μόνο είδα το αίμα. Αίμα-πλημμύρα, σ' όλα τα λευκά σεντόνια, στην κοιλιά μου, στο στρώμα, στα ρούχα μας, παντού. Έρρεε και δεν σταματούσε. Σηκώθηκα αγχωμένος και πήγα κι έφερα

καθαρές, λευκές πετσέτες απ' την τουαλέτα, συνειδητοποιώντας τότε μόνον ότι ήταν παρθένος και πως αυτή ήταν η πρώτη της φορά. Οι πετσέτες κοκκίνισαν γρήγορα, το αίμα έτρεχε ακόμα στους σφιχτούς, καμπύλους μηρούς της και στα σεντόνια κι αυτή το κοίταζε ευτυχισμένη και βουρκωμένη – τόσο ζωντανό, γενναιόδωρο, υγιές αίμα, που νόμισα, έτσι μου φάνηκε τότε, πως είχε βάψει πορφυρό το δωμάτιο, το δάπεδο και τους τοίχους. Όλα απέπνεαν αναθυμίαση τρύγου. Κόκκινων σταφυλιών. Και αναρωτιέμαι τώρα, ξαφνικά, πώς γίνεται όλα αυτά τα χρόνια να έχω ξεχάσει, να έχω λησμονήσει εκείνο το αιματηρό, ευτυχισμένο απόγευμα; Ξεροκατάπια. Πώς την είχα ξεχάσει εντελώς; Πώς έχω γίνει έτσι; Δεν θυμούνται πια ούτε καν το όνομά της. Ένωσα να χλομιάζω – μ' έπιασε κάτι σαν ζαλάδα, ανάμικτη με ντροπή κι ανημποριά.

Μου λέει:

«Θυμήθηκες, ε;»

Την κοιτούσα σιωπηλός, αμήχανος, κάπως εκτεθειμένος που δεν την αναγνώρισα, κουνώντας καταφατικά το κεφάλι.

Εκείνη πέρασε το κουτί του αρώματος μπροστά απ' τη μηχανή κι είπε χαμογελώντας με κάποια συγκατάβαση:

«Το κορίτσι που σ' εξυπηρέτησε είναι κόρη μου».

Κούνησα πάλι το κεφάλι μου αμήχανα, συγκε-

ντρώθηκα κάπως και παρατηρούσα τώρα καλύτερα, πιο επίμονα, αν και διακριτικά, το πρόσωπό της που το είχε αλλοιώσει ο χρόνος ανεπανόρθωτα – φαινόταν να έχει περάσει πολύ δύσκολη ζωή. Ήταν, το έβλεπα, μια γυναίκα τσακισμένη. Μετά επικεντρώθηκα στα άψογα περιποιημένα, πορφυρά νύχια της με τα αργυρά στρας, ενώ χτυπούσε τα πλήκτρα – ωστόσο κοιτούσα τα στρεβλά χέρια μιας βίαια και πρόωρα γερασμένης κυρίας. Σκέφτηκα αστραπιαία τον Παπαδιαμάντη: «Η κυανόφλεβος και χελωνόδερμος χειρ της γραίας». Απέφυγα να δω τα δικά μου χέρια, τα κατέβασα βεβιασμένα, ασυναίσθητα απ' τον πάγκο και τα έκρυψα, κάνοντας πως ψάχνω στις τσέπες μου για λεφτά, ενώ είχα ήδη από πριν τα χρήματα κρατημένα, κλεισμένα στη δεξιά παλάμη μου, που ιδρώνει.